

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Akademický rok: 2025/2026	
Vysoká škola: Univerzita Komenského v Bratislave	
Fakulta: Prírodovedecká fakulta	
Kód predmetu: PriF.KRGRR/N- mZRG-079/22	Názov predmetu: Geografia Afriky – vybrané problémy a regióny
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: prednáška / seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 / 1 Za obdobie štúdia: 26 / 13 Metóda štúdia: prezenčná	
Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta - doplňujúce informácie Forma výučby: prezenčné štúdium (kombinovaná forma), prednášky, semináre Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 (P2/S1) Za obdobie štúdia: 39 Metóda štúdia: denná	
Počet kreditov: 4	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Hodnotenie predmetu je rozdelené na dve časti - priebežné hodnotenie počas semestra a záverečné hodnotenie. Priebežné hodnotenie: Za seminár môže študent získať maximálne 10 bodov. Minimálne musí získať 6 bodov (60 %). Podmienky na udelenie bodov za cvičenie: - aktívna účasť na cvičeniach s vhodnou domácou prípravou - odprezentovanie a odovzdanie vypracovanej seminárnej práce s použitím vhodnej audio-vizuálnej prezentácie Kritéria kladené na seminárne práce: <90 – 100 %> Seminárna práca má správne uvádzané ciele, ktoré sú splnené. Štruktúra práce je logická a originálna. V práci sú kriticky predstavené teoretické prístupy a koncepty, ktoré sú výborne aplikované, pričom sú aj logicky analyzované. V záveroch sú uvádzané logicky podložené vlastné, originálne názory. Seminárna práca je štylisticky a gramaticky výborne napísaná. Obsahuje vhodne zaradené a výborne formálne zvládnuté mapy, grafy, diagramy, obrázky. Použitá literatúra je úplná a správne uvádzaná. Požadovaný rozsah seminárnej práce je v rámci zadanej tolerancie. Prezentácia je originálna, komplexná, jasná a názorná, v rámci zadanej časovej tolerancie <80 - 90 %> Seminárna práca má správne uvádzané ciele, ktoré sú splnené. Štruktúra práce je logická. V práci sú čiastočne aplikované teoretické prístupy a koncepty, pričom sú aj logicky	

analyzované. V záveroch sú uvádzané logicky podložené názory.

Seminárna práca je štylisticky a gramaticky dobre napísaná. Obsahuje vhodne zaradené a dobre formálne zvládnuté mapy, grafy, diagramy, obrázky. Použitá literatúra je úplná a správne uvádzaná. Požadovaný rozsah seminárnej práce je v rámci zadanej tolerancie. Prezentácia je originálna, ucelená, jasná a názorná, v rámci zadanej časovej tolerancie (<70 – 80 %)

Seminárna práca má uvádzané ciele, ktoré sú splnené. Štruktúra práce je logická. V práci sú čiastočne aplikované teoretické prístupy a koncepty. V záveroch sú uvádzané logicky podložené názory, ale sú len čiastočné.

Seminárna práca je štylisticky a gramaticky dobre napísaná. Obsahuje dobre formálne zvládnuté mapy, grafy, diagramy, obrázky. Použitá literatúra je úplná a správne uvádzaná. Požadovaný rozsah seminárnej práce je v rámci zadanej tolerancie. Prezentácia je priemerná (slabšia rétorika), predstavuje základy zadanej témy. Je v rámci zadanej časovej tolerancie (<60 – 70 %) Seminárna práca má uvádzané ciele, ktoré sú splnené. Štruktúra práce má menšie nedostatky. V práci chýbajú niektoré (nie zásadné) teoretické prístupy a koncepty. V záveroch sú uvádzané len čiastočné závery, ktoré nie sú úplné. Seminárna práca je štylisticky a gramaticky uspokojivo napísaná. Obsahuje uspokojivo formálne zvládnuté mapy, grafy, diagramy, obrázky. Použitá literatúra je úplná a správne uvádzaná. Požadovaný rozsah seminárnej práce je v rámci zadanej tolerancie. Prezentácia je uspokojivá (slabšia rétorika), je jasná, predstavuje základy zadanej témy. Je v rámci zadanej časovej tolerancie. <50 – 60 %) Seminárna práca má uvádzané ciele, ktoré sú čiastočne splnené. Štruktúra práce má menšie nedostatky. V práci chýbajú niektoré teoretické prístupy a koncepty. V záveroch sú uvádzané len čiastočné závery, ktoré nie sú úplné. Seminárna práca je štylisticky a gramaticky podpriemerne napísaná. Obsahuje formálne podpriemerne zvládnuté mapy, grafy, diagramy, obrázky, ktorých je minimum. Použitá literatúra je čiastočná ale správne uvádzaná. Požadovaný rozsah seminárnej práce je v rámci zadanej tolerancie. Prezentácia je podpriemerná, predstavuje len vybrané prvky zadanej témy, Je v rámci zadanej časovej tolerancie. Záverečné hodnotenie: Pozostáva zo záverečnej skúšky (skúška môže byť v ústnej alebo písomnej forme): Písomná aj ústna skúška pozostáva z dvoch častí, za každú časť môže študent získať 45 bodov, spolu 90 bodov, musí však z každej získať minimálne 30 % bodov (14 a 14 bodov). Test alebo ústna skúška sú úspešné, ak študent získa minimálne 50 % bodov (45 bodov). Celkovo musí získať minimálne 55 bodov (61 %). Celkové hodnotenie skúšky je nasledovné: <81 – 90 bodov> <90-100 %> Písomný test je jasný, názorný a zrozumiteľný. Ústna odpoveď je jasná, zrozumiteľná, so správnou a správne použitou terminológiou. Študent originálne zodpovedá na predložené otázky. V odpovedi sú výborne aplikované teoretické prístupy a koncepty, pričom sú aj logicky analyzované. Požadovaný rozsah odpovedí je primeraný. Písomný test je štylisticky a gramaticky výborne napísaný. V ústnej odpovedi študenti vyčerpávajúco zodpovedá zadané otázky, terminologicky, štylisticky správne a spisovne sa vyjadruje. <72 – 81 bodov> <80-90 %) V teste aj ústnej odpovedi sú čiastočne aplikované teoretické prístupy a koncepty, pričom sú aj logicky analyzované. V záveroch sú uvádzané logicky podložené názory. Študent vhodne zodpovedá na predložené otázky. Písomný test je štylisticky a gramaticky dobre napísaný. Ústny prejav je plynulý so správnou a primeranou štylistikou, študent sa vyjadruje spisovne a okamžite správne reaguje na doplňujúce otázky. Požadovaný rozsah odpovedí je v rámci zadanej tolerancie. <63 - 72 bodov> <70-80 %) V písomnom teste a ústnej odpovedi sú čiastočne aplikované teoretické prístupy a koncepty preberané na prednáškach a uvádzané v literatúre. V odpovediach sú uvádzané logicky podložené názory, ale sú len čiastočné. Písomná práca je štylisticky a gramaticky dobre napísaná. Pri ústnej odpovedi je požadovaný plynulý verbálny spisovný prejav so správnou a primeranou štylistikou. <54 - 63 bodov> <60-70 %) Písomný test aj ústna odpoveď v zásade odpovedá na požadované otázky. Odpovede majú menšie nedostatky. V odpovediach chýbajú v odpovediach niektoré (nie zásadné) teoretické prístupy a koncepty. V niektorých prípadoch sú

uvádzané len čiastočné odpovede, ktoré nie sú úplné. Písomný test je štylisticky a gramaticky uspokojivo napísaný. Pri ústnej odpovedi je verbálny prejav s primeranou štylistikou, študent dokáže reagovať na doplňujúce otázky. Písomný test obsahuje uspokojivo formálne zvládnuté prílohy. <45 – 54 bodov) <50-60 %) V písomnom teste sú v odpovediach (v ústnej odpovedi) sú čiastočne splnené požadované ciele. Odpovede majú menšie nedostatky. V odpovediach chýbajú niektoré teoretické prístupy a koncepty prebraté na prednáškach. Odpovede sú len čiastočné, niektoré nie sú úplné a obsahujú pomerne značné nepresnosti, prípadne chybné závery. Odpovede v písomnom teste sú štylisticky a gramaticky podpriemerne napísané. V ústnej odpovedi sú nepresné termíny, nevhodná štylistika, sú potrebné doplňujúce otázky. Požadovaný rozsah odpovedí je v rámci zadanej tolerancie. Študent porozumel zadaniu a stručne charakterizoval niektoré z dôležitých faktov.

Celkové hodnotenie vzniká súčtom bodov za záverečnú skúšku a seminár.

Skúška môže byť realizovaná ústnou aj písomnou formou

Na udelenie hodnotenia je potrebné získať:

na A: <92 – 100) %

na B: <84 – 92) %

na C: <76 – 84) %

na D: <68 – 76) %

na E: <60 – 68) %

Kredity sa NEUDELIA študentovi, ktorý získa menej ako 60 % hodnotenia (60 bodov) za predmet, alebo získa nedostatočné priebežné, či záverečné zhodnotenie.

Výsledky vzdelávania:

Študent navštevujúci predmet už pozná základnú faktografiu daného regiónu a charakteristiku makroregiónu. pozná všeobecné zákonitosti fungovania prírodných aj humánno-geografických procesov, dokáže rozpoznať prírodné aj humánno-geografické hrozby a riziká, určiť všeobecné príčiny a možné následky a dôsledky. Pozná základné historické súvislosti regiónu.

Absolvent predmetu bude:

§ chápať vplyv historicko-geografického vývoja na súčasný ekonomický vývoj v regiónoch a sledovaných krajinách Afriky

§ vedieť zhodnotiť vplyv miešania národov a kultúr na utváranie národného povedomia a celkovú situáciu v jednotlivých vybraných krajinách, najmä tých najľudnatejších a geopoliticky najvýznamnejších (Egypt, Nigéria, Etiópia, Konžská demokratická republika, Juhoafrická republika)

§ schopný identifikovať v jednotlivých krajinách a makroregiónoch centrá hospodárstva ako aj marginálne oblasti

§ vedieť identifikovať prírodné hrozby a riziká, prípadne činnosti a zásahy človeka, ktoré ich môžu vyvolať. Dokáže zhodnotiť, ako im možno predísť, prípadne navrhnúť riešenia vhodné na odstraňovanie následkov aj na príklade z iných regiónov

§ vedieť identifikovať hlavné demografické a ekonomické problémy regiónov, ich príčiny a dôsledky

§ vedieť vymedziť regióny nestability, poznať príčiny a dôsledky konfliktov

§ schopný zaradiť aktuálne dianie na kontinente do širšieho kontextu vzájomných súvislostí

Stručná osnova predmetu:

Predmet je zameraný na geografiu Afriky ako celku. V prednáškach sa kladie dôraz na zdôraznenie vzájomnej previazanosti prírodných, demografických, kultúrno-historických a ekonomických faktorov jednak na príkladoch v rámci regiónov Afriky, jednak na príklade vybraných afrických krajín – Egypt, Nigéria, Etiópia, konžská demokratická republika, Juhoafrická republika. V uvedených krajinách sa kladie dôraz na prírodnú diferencovanosť, kultúrno-spoločenskú pestrosť,

špecifiká demografického aj ekonomického vývoja ako aj problematické oblasti a regióny. § Formovanie afrického kontinentu ako špecifickej fyzicko-geografickej entity, osídlenie Afriky, formovanie predkoloniálnej Afriky § Afrika ako objekt koloniálnej expanzie; príčiny, priebeh a dôsledky koloniálnej nadvlády v Afrike, priestorové presuny ťažisk osídlenia a hospodárskeho rozvoja, formovanie politického rozdelenia Afriky § Problémy vývoja postkoloniálnej Afriky – vnútropolitická nestabilita a jej príčiny, sociálno-ekonomický vývoj, Afrika v postbipolárnom svete § Regióny Afriky, ich špecifiká a vybrané krajiny: § Severná Afrika (Egypt) – problémy rozvoja v extrémnych aridných podmienkach, severná Afrika a jej vzťahy s EÚ § Západná Afrika – ohniská nestability v pásme Sahelu, napätia medzi nekompatibilným politickým a etnicko-náboženským rozdelením, adaptácia rozdielnych častí regiónu na rôzne prírodné, demografické a hospodárske výzvy (suchá, epidémie, hospodárske výkyvy), Nigéria – príklad vnútorne rozdelenej krajiny § Stredná Afrika – kolabujúce štáty a súperenie o zdroje surovín, Konžská demokratická republika – tribalizmus a rabovanie prírodného bohatstva § Východná Afrika – nerovnomerný vývoj regiónu, tlak na pôdu ako príčina genocídnych masakrov, ohniská napätia, konflikty o vodu, Etiópia – ambície regionálnej moci a jej vnútorné problémy § Južná Afrika - špecifické postavenie JAR v rámci Afriky, JAR ako hospodárske jadro južnej Afriky, perspektívy politického a sociálneho vývoja JAR – dopady pandémie (AIDS, COVID) na vývoj krajín regiónu

Odporúčaná literatúra:

- Anděl J., Bičík, I., Bláha, J. D. (2019). Makroregiony světa - nová regionální geografie. Praha (Karolinum).
- Gurňák D. a kol. (2021). Geografia Afriky. Bratislava (Univerzita Komenského v Bratislave).
- Gurňák, D. (2019). Štáty v premenách storočí - Svetové, európske, slovenské a české dejiny najstarších čias do súčasnosti. Bratislava (Mapa Slovakia Plus).
- Klíma, J. (2012). Dějiny Afriky: Vývoj kontinentů, regionů a států. Praha (Nakladatelství Lidové noviny),
- Nijman, J., Muller, P. O., De Blij, H. (2017). Geography. Realms, regions and concepts. New York (John Wiley & Sons).
- Ofori-Amoah, B. (2020). Africa's Geography. Dynamics of Place, Culture and Economics. Hoboken (Wiley).
- Rowntree, L., Lewis, M., Price, M., Wyckoff, W. (2015). Diversity Amid Globalization. World Regions, Environment, Development. London (Pearson Education).
- Trnovec, S. (Ed.) (2021). Afrika – neznámy kontinent. Bratislava (HADART Publishing).
Aktuálne vedecké články

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský v kombinácii s anglickým (študijná literatúra v anglickom jazyku)

Poznámky:

predmet sa poskytuje len v letnom semestri

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 34

A	B	C	D	E	FX
14,71	32,35	38,24	8,82	2,94	2,94

Vyučujúci: RNDr. Katarína Danielová, PhD., doc. RNDr. Daniel Gurňák, PhD., Mgr. Gabriel Zubriczký, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 10.10.2022

Schválil: doc. RNDr. František Krížan, PhD.